

รายวิชา สังคมศึกษาฯ

รหัสวิชา ส21101

เรื่อง

หนทางแห่งการดับทุกข์

ผู้สอน ครูสุธิมา ชุณณรงค์

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

หนทางแห่งการดับทุกข์

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

อธิบายความหมายของหลักธรรมนิโรธและมรรค

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านทักษะและกระบวนการ

วิเคราะห์ผลของการกระทำตามหลักธรรมนิโรธ
และมรรคได้

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

เห็นความสำคัญของการปฏิบัติตนตามหลักธรรม

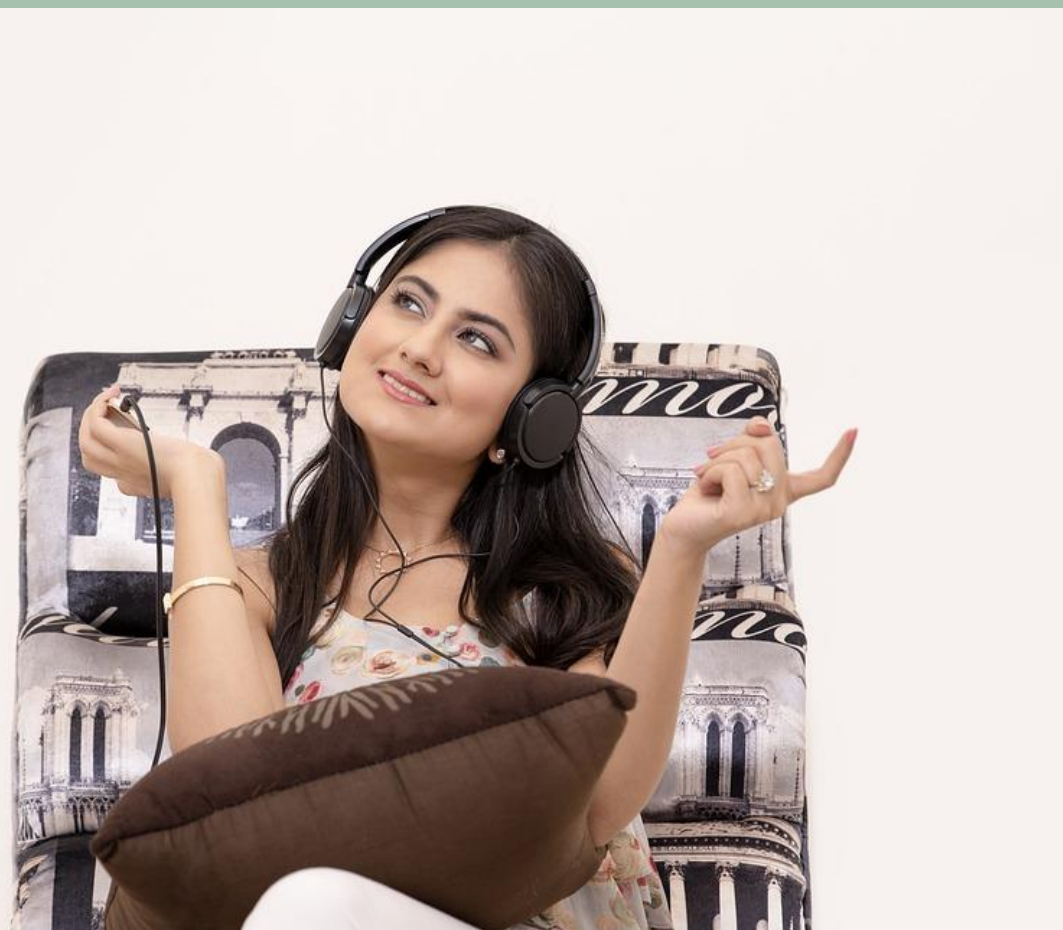
นิโรธและมรรค

1.

ภาพ 1. www.pixabay.com @suc

2.

2. www.pixabay.com @gracinistudios

คำถาม?

www.freepik.com

@Watcartoon

1. บุคคลทั้งสองภาพมีความสุข
ที่แตกต่างกันอย่างไร

2. นักเรียนอยากจะมีความสุขในแบบใด
เพราะอะไร

นิโรธ

(ธรรมที่ควรบรรลุ)

นิโรธ

คือ ความจริงว่าด้วยความดับทุกข์เมื่อ
ความทุกข์เกิดจากสาเหตุ ถ้าเราดับสาเหตุ
แห่งทุกข์เสีย ความทุกข์นั้นก็ย่อมดับไปด้วย

ตั้งพุทธดำรัสว่า

“ เมื่อสิ่งนี้ไม่มี สิ่งนั้นก็ไม่มี
เพราะสิ่งนี้ดับ สิ่งนั้นก็ดับ ”

ดังนั้น **นิโรธ** จึงเป็นธรรมที่ควรบรรลु
ในพระพุทธศาสนามีธรรมที่ควรบรรลุมากมาย
ตั้งแต่ขั้นต่ำสุดถึงขั้นสูงสุด เช่น **หลักธรรม** ต่อไปนี้

สุข 2

คือ ความสุขอันเป็นสิ่งที่ทุกคน
ปรารถนา แบ่งเป็น 2 ประการ

สุข 2

กายิกสุข คือ ความสุขทางกาย อันเป็นความสุขที่เกิดจาก (ตา หู จมูก ลิ้น กาย)

เจตสิกสุข คือ ความสุขทางใจ (การได้รับความอบอุ่นจากพ่อแม่ ญาติพี่น้อง มีแต่ผู้ให้ความรักใคร่)

คิหิสุข

คือ ความสุขของชาวบ้าน อันเป็น
ความสุขที่บุคคลทั่วไปพึงมี

คิหิสุข

อัตถิสุข (ความสุขที่เกิดจากการมีทรัพย์)

โภคสุข (ความสุขที่เกิดจากการใช้จ่ายทรัพย์)

อนณสุข (ความสุขที่เกิดจากการไม่มีหนี้สิน)

อนวัชชสุข (ความสุขที่เกิดจากการประพฤติกในสิ่งที่ไม่มีโทษ)

มรรค

(ธรรมที่ควรเจริญ)

มรรค

คือ ความจริงว่าด้วยวิธีทางแห่งความดับทุกข์
ถ้าใครปฏิบัติตามก็จะลดความทุกข์หรือปัญหาได้

ทางที่จะดับทุกข์นั้นมืองค์ประกอบ 8 ประการ

1. สัมมาทิฏฐิ

หมายถึง เห็นชอบ คือ เห็นอริยสัจ 4

ตามความจริง

2. สัมมาสังกัปปะ

หมายถึง ดำริชอบ คือ ไม่ลุ่มหลงมัวเมา
กับความสุขทางกาย ไม่พยายาบาท และไม่คิดร้าย
ต่อผู้อื่น

3. สัมมาวาจา

หมายถึง เจรจาชอบ คือ การไม่พูดเท็จ
ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดหยาบคาย ไม่พูดไร้สาระ

4. สัมมากัมมันตะ

หมายถึง กระทำชอบ คือ ไม่ทำลายชีวิต
ไม่ลักขโมย ไม่ประพฤตินอกใจ

5. สัมมาอาชีวะ

หมายถึง เลี้ยงชีพชอบ คือ การทำมาหากินด้วยอาชีพสุจริต

6. สัมมาวาายามะ

หมายถึง พยายามชอบ คือ
ความพยายามที่จะป้องกันมิให้ความชั่วเกิดขึ้น
ความพยายามที่จะสร้างความดีให้เกิดขึ้น

7. สัมมาสติ

หมายถึง ระลึกรชอบ คือ การไม่หลงไม่ลืม
รู้ตัวอยู่เสมอว่ากำลังเห็นสิ่งต่าง ๆ ตามความ
เป็นจริง

8. สัมมาสมาธิ

หมายถึง ตั้งจิตมั่นชอบ คือ การที่สามารถ
ตั้งจิตใจให้จดจ่ออยู่กับสิ่งใดสิ่งหนึ่งได้นาน

ดังนั้น **มรรค** จึงเป็นธรรมที่ควรเจริญ
หมายถึง ควรพัฒนา ควรทำให้เกิดขึ้น
ในทางพระพุทธศาสนามีธรรมที่ควรเจริญมากมาย
เช่น **หลักธรรม** ดังต่อไปนี้

ไตรสิกขา หมายถึง การศึกษาและฝึกอบรม

ศีลสิกขา (การฝึกอบรมเกี่ยวกับความประพฤติ)

จิตตสิกขา (การฝึกอบรมจิตใจเพื่อให้เกิดสมาธิ)

ปัญญาสิกขา (การฝึกอบรมเพื่อให้เกิดความรู้แจ้ง)

กรรมฐาน 2 หมายถึง การกระทำที่เกี่ยวกับการฝึกอบรมจิต

สมถกรรมฐาน คือ การฝึกอบรมจิตใจให้
เกิดความสงบหรือสมาธิ

วิปัสสนากรรมฐาน คือ การฝึกอบรม
ปัญญาให้รู้แจ้งหรือการเจริญปัญญา

ปธาน 4 หมายถึง ความเพียรที่ชอบ

สังวรปธาน (เพียรระวังยับยั้งอกุศลที่ยังไม่เกิดมิให้เกิดขึ้นได้)

ปหานปธาน (เพียรละ หรือเพียรกำจัดอกุศล)

ภาวนापธาน (เพียรเจริญ หรือเพียรทำกุศลธรรม)

อนุรักษนาปธาน (เพียรรักษากุศลธรรมที่เกิดขึ้นแล้วให้คงอยู่)

กิจกรรม

www.freepik.com

@Watcartoon

 ครูให้นักเรียนจับคู่เดิมแล้วนำชิ้นงานตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวันของนักเรียนทั้งคู่จากชั่วโมงที่แล้วมาวิเคราะห์ถึงการแก้ปัญหาตามหลักธรรมนิโรธ
และมรรค

ทำงานกลุ่มไม่เกิน 15 นาที

สรุป

ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์
ภาพโอวาทธรรม นักเรียนคิดว่า
สิ่งสำคัญที่สุด ในการแก้ปัญหาต่างๆ
ในชีวิต คืออะไร

ภาพ http://owatdhamma.blogspot.com/2015_10_14_archive.html

10-06-62 หลวงปู่อินทร์ถวาย สนฺตฺสฺสโก